

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Felhívás

a „Szabolcs” előfizetőihez és barátaihoz.

Az év utolsó negyede néhány nap múlva lejár s lapunk utolsó évnegyedi pályafutásának körébe lép: hogy egyéves működését, az eddigi irányban tovább folytassa és befejezze azt.

Bátran pillantunk vissza eddigi működésünkre; mert amit, az év elején kibontott lobogónkra irtunk, — hogy t. i. „a „Szabolcs” önálló és független leendő”, — úgy lefelé, mint fölfelé; úgy jobbra mint balra: hüven és következetesen megtartottuk. A szabadelvűség teréről egyetlen pillanatra sem tértünk le. Kimondtuk az igazságot mindig, mindenkinek szemébe még akkor is, midőn biztosak voltunk a „kimondott igazság”-nak ránk nézve kellemetlen következményeiről.

Eme szilárd elvi következetességünk, nem egy jó barát elvesztését eredményezé. Nem tehetünk róla. Elvesztett barátaink emlékét tiszteletben tartjuk; elpártolásukat szívünkben sajnáljuk: de elvet és színt cserélni nem fogunk soha; habár életünkbe is kerülne az!

Minden fölmerülő kérdést, ezentul is elveinkhez hüven, azon szellemben és irányban fogunk szelöztetni, melytől a társadalmi békés, de biztos haladás, szabolcsmegye és Nyiregyháza város jóléte s előmenetele függ.

Hisszük és reméljük, hogy e kitartó törekvésünk és nem csüggedő igyekezetünk, nem tévesztendő el hatását a t. közönségnél.

Bizalommal hívjuk fel tehát olvasóinkat és előfizetőinket, hogy a „Szabolcs”-ot ezután is pártolni s minél szélesebb körben terjesztetni sziveskedjenek.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése e hó végéig lejár, azt megújítani, akik pedig netalán hátralékban volna, az előfizetési illetéket mielőbb beküldeni méltóztatassanak.

Az előfizetési föltételek, maradnak, melyeknek beküldése legújanyosabban, az 5 krba kerülő posta-utalványokkal eszközölhető.

Nyiregyháza, szeptemberhó 21. 1872.

A szerkesztőség.

A lapkiadó-társulat.

Nyiregyháza város képviselői gyűléséből.

(Szeptemberhó 17. és 18.)

Helyiség: a városi kisdudóvoda.

Elnök: Meskó Sámuel polgármester.

Tárgysorozat:

1. A 21-es küldöttség szervezési munkálata.

2. Kovács András (egyházi) kérelme a közte és a város közt fennálló bérleti viszonyok megváltoztatása tárgyában.

3. A Rosenzweig Dávid nagyvendégloi bérli által, a bérlet iránti egyezség tárgyában beadott kérvény megvizsgálására, illetőleg az ajánlt egyezségi módzatok megállapítása végett kiküldött hármass bizottság jelentése.

4. Weinberger Bernát ajánlata a nagyvendégloi regalejog kihasználás tárgyában.

Az augusztus 27-ről jegyzőkönyv hitelesítése után, olvastatik a „21-es küldöttség” jelentése, mely mellett a küldöttség betérjeszti a városi szervezetre vonatkozó előmunkálatait; u. m. a választók és a legtöbb adófizetők névsorát, a szabályrendeletet, a tisztviselői állások s azok fizetését tárgyazó javaslati munkálatait.

A választóknak választókerületbe osztása, a felszólalások s az azok nyomán tett kiigazítások fogadtatása utáni időre halasztatik. Az összes választóknak 6 kerületbe osztása azonban, elhatározatik akképen, hogy a kerület az 1-ső folyószámtól számítatik s tart 50-ig és úgy tovább, hogy minden választó-

kerületre 50 vétetik fel. A kerületek beosztását illetőleg, elhatározatott továbbá, hogy a 4 első kerület 17—17 rendes és 3—3 póttagot, — a két utolsó kerület pedig 16—16 rendes és 4—4 póttagot (összesen 100) fog választani.

Az összeírási lajstrom szerint a választók száma összesen 3064, mely számból 120 virilis.

A 21-es küldöttség elnöke Krasznay Gábor, a virilisekre nézve felvilágosítást előadja, hogy a virilisek az 1872-ik adófékönyv alapján irattak össze. Az előadás általános helyesléssel fogadtatott s az eljárás meg erősítettett.

Zajác József a virilisek számát sokallja s azon vélelmének ad kifejezést, hogy talán a virilisek nem is folyamodtak mindannyian felvétetésükért?

Krasznay Gábor felvilágosítja előtte szólót, hogy a törvény értelmében, mely az illető jogosultak államadójának kétszeres számítását elrendeli, fölvételi folyamodványának helye nincs, a küldöttségnek tehát nem volt más teendője, mint összeírni az 1871. XVIII. t. cz. 35. §-ban megnevezett egyének adóját.

Vad András megbízatni kéri a városi hatóságot, hogy az illető viriliseket értesítse, ha elfogadják-e a törvény újította előjogok gyakorlását s jelentsék ki, hogy itte-e vagy másutt akarják azt gyakorolni?

Krasznay Gábor: E felhívást csak az igazolás megtörténte után lehet eszközölni. (Helyes.)

Az igazolásra törvényileg megszabott 5 nap a kihirdetés után veendi kezdetét. A kihirdetés eszközésével a városi tanács bizott meg.

A szervezési munkát 5 szakosztályt javasol felállítani; u. m.

- 1) gazdasági, pénzügyi, háztartási,
- 2) nevelésügyi,
- 3) rendőri,
- 4) építészeti és
- 5) jogügyi szakosztályt.

Bartholomaeidesz János sajnálatát fejezi ki, hogy a szabályrendeletbe, az ünnepek megtartásáról egyetlen pont sincs bevéve. Szóló szabályszerűnek találán, ha a kapitányi teendők közé szuratnék.

(Közbeszólások: Ez már benne van a rend és csend fentartására vonatkozó pontban!)

Stern Emánuel a szabályrendeletet 300 példányban kinyomatni javasolja.

Nikelszky Máttyás: Szerintem a felolvasott műveletet, mely minden tekintetben tökéletesnek mondható, nem kell tanulmányozni; a kinyomatás szükségessége tehát nem forog fenn. En köszönetet kívánok szavazni a 21-es küldöttségnek e correct munkálattért, mely minden jót és szükségést magába ölel; mindazáltal én azt hittem, hogy mután a kir. járásbírósg felállításával a városi bíróság megszűnt: a városi tisztviselők száma kevesebb leendő. Először is a tisztviselők számát, azután a fizetéseket volna célirányos tárgyalni.

Vad András helyesli Nikelszky Máttyás véleményét; de ő pontonként ohajtaná a munkálatait tárgyalni.

Sütő József ezt igen hosszadalmasnak találja; de meg a munkát különben is tökéletes lévén: ő általában elfogadhatónak találja azt.

Kralovanszky Mór osztja Sütő József nézetét.

Az általános elfogadás mellett szóltak Rápsdorfer János főjegyző, Palánszky Sámuel, Jozsika János és Nikelszky Máttyás.

A munkát en bloc fogadtatik.

Ezután a tisztviselők száma és fizetése vétetett vita alá.

- A) A polgármester fizetése, a javaslatba hozott 2000 frt helyett 1600 frtban,
- 1 a főjegyzői fizetés 1600 frt helyett 1400 frtban,
2. a két közigazgatási tanácsnok fizetése 1200 frt helyett, 1000 frtban,
3. a két árvászéki ülnök fizetése szintén 1000 frtban,
4. a főkapitány fizetése 1500 frt helyett 1200 frtban,
5. az első aljegyző fizetése (jav. 1000 frt) 1000 frtban,

6. a számvevő fizetése (jav. 1000 frt) 1000 frtban

7. a másodaljegyzői állomás fősólegesnek tállatván, nem állapittatik meg,

8. az adószámvevő fizetése 1000 frt helyett 800 forintban,

9. a házi pénztárnok fizetése 800 frtban,

10. az adó pénztárnok fizetése 700 frtban,

11. a levéltárnok fizetése, aki egyszersmind az árvászéknél jegyző is, 700 frtban,

12. a javaslatba hozott 2 ellenőr helyett, a házi-pénztár mellé megerősített 1 ellenőr fizetése 600 frtban,

13. a tisztí ügyész fizetése 800 frt helyett 600 forintban,

14. az alkaptány fizetése 800 frt helyett 600 forintban,

15. az árvagyám és egyszemélyben árva pénztárnok fizetése 1000 frt helyett 800 frtban,

16. az építészeti mérnök fizetése 1200 frt helyett 1000 frtban,

17. a főorvos fizetése 600 frtban,

18. az alorvos fizetése 500 frtban,

19. a kapitányi tollnok fizetése 500 frtban,

20. egy közigazgatási iktató-kiadó fizetése 600 forintban,

21. állatorvos fizetése 400 frtban,

22. a rendőrhadnagy (eddig csendbiztos) fizetése 500 frtban,

23. a szállásmester fizetése 500 frt helyett 400 forintban,

24. az uti biztos fizetése 400 frtban,

25. a bába fizetése 100 frtban állapittatik meg.

Az irnokok számának és fizetésének meghatározásánál a képviselő urak türelme, amennyiben már délután 2 órára járt, megszakadván, polgármester ur a gyűlést elszlatta s holnap 9 órára a folytatásra ismét behivta.

(Szeptemberhó 18-án.)

A tegnapi félbenschakadt gyűlés folytatásaul olvastatik a munkálatainak az irnokokra s azok fizetésére vonatkozó része.

26. A javaslat 7 irnokot fejenkint 500 frt fizetéssel vesz fel és ajánl, mint amely szám sem nem sok, sem nem kevés.

Hosszas vita után a 7 irnok 5-re szállittatik le és pedig úgy, hogy háromnak fizetése 500—500, ketőnek fizetése pedig 400—400 frtban,

27. a 4 esküdt fizetése 300—300 frtban,

28. egy belső városgazda fizetése lakással 300 forintban,

29. egy külső városgazda fizetése 400 frtban,

30. egy erdőfelügyelő fizetése 300 frtban állapittatott meg.

31. a megmozdányesok száma következőleg állapittatott meg, mellözve a fizetéseik meghatározását:

- a) 4 rendőrbiztos,
- b) 1 hajdu-tizedes,
- c) 2 börtönőr,
- d) 6 lovas pandur,
- e) 8 nappali őr,
- f) 8 hajdu,
- g) 24 éjjeli őr,
- h) 3 hámpagujtó,
- i) 4 belső kocsis,
- k) 3 előfogati kocsis,
- l) 1 kéményseprő,
- m) 1 gypmester,
- n) 8 toronyőr,
- o) 1 órafelügyelő,
- p) 3 pusztai kerülő,
- q) 2 pásziti kerülő,
- r) 1 kertész,
- s) 2 hetes,
- t) 1 kórház gazda,
- u) 3 erdőkerülő.

A 21-es küldöttség munkálata e módosításokkal elfogadottnak jelentetik ki, mely is a mai jegyzőkönyvnek holnap 8 órakor leendő meghitelesítése, s a tett változtatások következtében a munkálataiban történt kü-

Hírbeszédek összhangzata hozatala után, az összes iratokkal az alispáni hivatalhoz terjesztetni határozottatt.

Olvastattat Kovács András (egyházi) beadványa, melyben a György fia által kibérrelt malomról árverelési jegyzőkönyvi pontozatok alól, az ő nevét kitérőteltetni s György fiát bejegyeztetni kéri.

Tekintettel az eljárási szabályok szokásos megtartására, — véleményadás végett, — kiadatik a tisztí ügyésznek.

Olvastattat Rosenzweig Dávid által beadott egyezségi ajánlat megvizsgálására kiküldött 3-as bizottsági jelentése, melyben habár a várost a törvényesség terén állónak vallja és tekinti; de a menyhenyben a város, bérlő által, eléggé méltánylandó egyezsége szólítottat fel, azon javaslat terjeszték elő, hogy fizessen bérlő a jövő 1873-ik évi április 24-ig 600 forintot a bérleten felül; vagy adassék ki a regale 1873-ik szeptember 29-ig az addigi bérszösszegnek 1000 frttal leendő megtoldása mellett.

A bizottsági javaslat elvettetik s határozatba megy, hogy a nagyvendéglői italtalg 1873-ik évi januárhó 1-től ugyanazon év szeptemberhó 29-ig még e folyó hó folytán adassék ki bérlőre a többlet igörőnek; felhivatván a polgármester ur, a szükséges előleges hirdetéseknek lapok utjánai kifizetésére.

Olvastattat Weinberger Bernát ajánlata, — melyben figyelmezteti a várost a nagyvendéglői italtalg új bérbeadására, s egyszersmind az addigi bérszösszegen felül, a maga részéről 1000 frttal ígér többlet egy-egy évre.

Tudomásul vétették.

Olvastattat Jávör Károly városi irnok kérvénye, melyben a tavaly Budára szállított Textorisz Bertalan volt irnok fizetéséből az 50 ft különbség arányagos részét, kitalványoztatni kéri, mint aki Textorisz teendőit vitte.

Kérvényező részére az egész 50 frt kiadni rendeltek.

Több tárgy nem lévén, a gyűlés berekesztették.

△

CSEVEGÉSEK.

Köff: Ugyan édes Köff barátom! nem tudnád megmondani, hogy a közelebbi városi képviselők gyűlésben, miért hallgattak el egyszerre, az irnokok és a többi alsóbrendű városi tisztviselők fizetésének meghatározásánál, azok a beszédes urak, akik a tanácsnokok, ülnökök, jegyzők és kapitányok fizetési fölötti vitában oly élnék részt vettek?

Köff: Már hogy ne tudnám; megtudnám, biz én mondani.

Köff: Mond tehát kérlek!

Köff: Azért hallgattak el barátom, mert azon

A „Szaboles“ tárezája.

Szabolesi tárezalevelek.

I.

Mióta Dante, Petrarca meg Cola Rienzi az olasz határt turkálni kezdék; régiségeket kutatrán a mai nap már annyiféleké háborgatott föld gyomrában: azóta már egy lyukas fázéknak meg egy csonka kardnak is van zörténye. Van pár rongyos régi pénzéd? Fogd rá, hogy Rákóczy apának hullatta ki: dolmánya zsebéből, mikor erre lovagolt; azonnal előáll egy rozsdás kezű numismata s tövöröl-hegyére összeboncolja pénzédet s „hálás köszönet“ mellett elsiejt vele a nemzeti muzeumba. Van pár ősi okiratod? A historienok agyon kineznek érte. Ha történetesen nemesember vagy: a heraldica kütárába kísérteit szállanék még álmaidra is.

E „dicseretes buzalom“ Szabolesba is elszivárgott. Ott az operenüzin.... azaz a nyiregyházi homokbuzzáknak, meg a kallói szőlőkön túl, van egy ócska „vár“ (Ért a nevet adták neki, boldoguljon vele!) Abban az ócska várbán díszleg a „szabolesmegeyi muzeum“, egyes nemes gondolkodásuainak eszmeje, régi harlok meg ócska pisztolyokba megtestesülve.

Most meg azt a hirt hozta Fama ő magyára, egy jó lanya szekerén ügveje felénk, hogy megnyerjük Szaboles monografiájú is.

Ugy bizony! ma már mindenek van története. — Utóvégre kiséjtjük, hogy Szabolesnak is van talán egy-egy régi dala a régi dícsősségről. Minden módon iryegyet akarunk kötni a történelem mozzájával. Szegény Czó — nem tudjuk, hogy nem esett-e már mellbetegségbe, hogy oly soká várakoztatja a völgegy? De mikor nem akad kéré; — meg azok a nászagnyak való emberek is folytonosan siesztát tartanak, melyben nem ilik őket háborgatni.

De felre a tréfalával! Ha mi tárezáiról kéténkre régi dolgokat akarunk itt fölmelegíteni: ezt hisz-zük anyvirál inkább megengedi az olvasó, mert hiszen még a regény-irodalomban is nagy szerepet játszik, nem mondjuk a történelem, de az archeologia is.

Válaki azt mondta Hugo Victor alakjairól, hogy ölnöknek azok, mintula egy ritkaságú borszeszes üvegei föl gúroúkat volna ki Szörizsük tehát Procrustes-ügybe s szetterjéngő eseményeket s kísértésünk meg egy rövid megpillantás Szaboles történetébe.

Ha nem szeretjük a homályt, ne is forduljunk az előző felé; kezdjük a honfoglalásnál. — Mikor a vezérek Tokajnál szétváltak Tas és Huba, kik Délmagyarországra meghódítására küldték, legelőbb is egy sikszigó utáltettek hatalmukba. Ez a sikszigó volt Szabolesmegeye. Az elvezetés ténye köztudomású lévén, nem is időznék az eská: hanem Dézsen és Menmaróth futamodásán

beszédes urak közül irnok, városgazda, rendörbiztos, szállásmester s több eféle egyik sem zárandókozik lenni; ellenben a főjegyzőség, a kapitányság, az ülnökségtől egyik sem lenne idegen.

Kíff: Bizony mondasz valamit barátom. No én ily szükkeblüsséget nem tudtam feltelni ezekről az urakról.

* * *

Hanem azok a képviselők tag urak sem a legnemesebb emberbaráti szeretetet tanusították, akik a tisztviselők fizetéseket minden áron a legalantabbiakra igyekettek szállítani, ami természetesen a fentebbi körülmény miatt nagyrészen sikerült is nekik. Feledték azon jó urak, hogy ők szintén oly helyzetben vannak, mint akik soha sem tudhatják, melyik perczben lesznek kénytelenek fizetéselőreljárás fölomatoni illető felsőbböszöghöz? Az ily indoklaltan vizsketőség, igen homályos photographiát nyújt a szív és lélek bensőjéről!

* * *

Hát azok az urak, akikről szintén elmondhatta volna az egyszeri tanár, hogy: „ismét sokakat láttok, akik nincsenek itt!“ hol késnek az éji homályban?! Miért nem jelentek meg legalább most, mikor a városi közönség legfontosabb érdekei — a városi tisztviselő száma és azok fizetése forogtak szönyegen és döntöttek el? Teljes visszavonulás-e ez; vagy csak manoevre?! Majd elvéljük. A közügy és a város érdekében azonban, igen helyesen cselekedniének amaz urak, ha továbbra is visszavonulva maradnak. Ezt el is várja a nagyközönség tőlük. Ha a legfontosabb kérdések eldöntésénél elhagyták a népet, mely őket ama szép tisztelt, — a képviselőkkel megbizta: ne álljanak elő akkor, amikor fellépésüket csak árthatnának a közjóknak. Vederemo!

UJDONSÁGOK.

*. Ivánka Imre a nádudvari választókerület országgyűlési képviselő jelöltje, na egy hete tartotta programbeszédét Püspök-Ladányban. Programbeszédét általános tetszésben részesült. A képviselő jelölt az egész választó kerületet beutazta; utjában mindenütt kiintézetekkel és lelkesedéssel fogadtatván. Sápón tekintélyes banderium és kocsiorsó élén, Fördös fogadta és kíserte Szovitra kitérő öröm és lelkesedés között. Ivánka megváltatásáról mint bizonyosról beszélnék a kerületben annyivalinkább, minthogy a Patay-párt hírszerent visszavonult; más ellenfelől pedig szó sincs a kerületben.

† A „Szaboles-nyiregyházi gőzmalom részvénytársulat“ é szeptemberhó 18-án gyűlést tartott a nagyvendéglői terebén, a m. kir. földművelés, ipar és kereskedelmi miniszterium által, az alapszabályokon tett módosítás s társulat további teendői felett tanácskozándó. Minthogy az eddig aláírt részvényekből befolyó összeg távolról sem elegendő arra, hogy a társulat működését megkezdhesse; a gyűlésen megjelent csekély számú részvényesek pedig a társulat létkérdése fölött döntőleg nem határozhatott. A részvényesek jobban folyó évi októberhó 2-odikára hívatlak be.

keresztül vezessük vissza vezéreinket Árpádhöz, kivel Ónodnál történt aztán a találkozás. Hogy itt jó darabig tanyáztak őseink, kitűnik abból, hogy több szabolesi helynév majd közevete, majd közvetlenül egyenesen rájuk utal. Szabolesot nem is említve, találkozunk Acsád (Acsád Huba vezérnek atyja volt) Megeyer (magyar) Tas stb. nevekkel is. Azután meg be van bizonyítva, hogy a kisvárdai várát Huba vezér építtette.

Már királyaink idejében több tere nyílik buvárlata a történelemnek. Sz. László Geszterdénél verte meg a kunokat s e győzelem emlékéül Kis-Várdán templomot is emelt, mely a mai napig fennáll. Ugyanó azután Szabolesnál országgyűlést is tartott, mit N. Lajos ismételt Ó-Venceslőn. — Azonban mi nem akarunk itt egész históriát nyújtani; miért is a „variatio delectat“ elvével fogva, egy jó nagy urgást közéztartunk. II. Rákóczy György legutóbb Szabolesmegeyében, ennek felső részén táborozott; nemsokára per Munkács, Lengyel-hozba iramodván, Böcsky idejében nagy dúlrogásoknak volt e megeje kitéve. Böcsky ellen küldtétván a császári hadak, ide tartottak, mivel Acsád környékén terjedtek el a forradalmak magán uradalmai. Ezt idő szerint dalták föl Gudot, melynek templomromjait, illetőleg már csak e romok beozogatosodott helyét alkalmunk volt látni. E dalásokat 1687-ben a rendek mint gravament terjeszték él; s ígértették is Böcskynek 8000 arany kitérőtélül. Megkapta-e s mi történt aztán még? — Öszönszerűleg is e kérdés támadhat az olvasóban. De mi csak egy rövid pillantás ígértünk Szaboles történetébe, s azért kegyes engedelmtükkel megszaktjuk e czikket, hogy egy másikban szintén pár pillantás alatt csevegünk valamit majd ugyancsak Szabolesról az — irodalomban.

II.

Ha respectáljuk Fehérmegyét, mert ővé Nyék, hol Vörösmarty- meg Biharmegyét, mert ővé Debreczen és N-Szalonta, hol Csokonai s Arany János bölesőjét ringatták; Szabolesca se bánhatunk el egykedűven, ha pillantásunk Berezel felé téved. Ki ne tudná, hogy Bessenyei György, a híres magyar tostoról szólnak Bessenyei Szaboles; a megeje tanácsa ajánlotta is Mária Therezia kormánynak a déli szál ferfit, ki aztán Bécsből (mily különös játék a vezetnek) harsantá meg a magyar ébresztőt. A berezeli öregek, a régi jó világ ez eleven mumiái, ma is annyit tudnak beszélni a kedves öreg őről, aki mindenkéltét ember és hazafi, aztán böleső, iró és különösen hívatott tanköltő vala. Munkács nemrég tanulmányozta át egy dék fiatal író, Váczodkzy Károly, s buvárlatának eredményét egy vaskos esszyban most nyújtja be a Kisfaludy-társaságnak kiadás végett.

Terünk nem engedi, hogy szétlőben-hosszában be-

□ **Honvédeink a táborban.** A városunkban állomászó 41-ik honvédzászlóalj és a 15-ik számú honvéd-husár század, ősi gyakorlatra Liska alatt (Zemplén) szállt táborba. Hadgyakorlatukkal, mint örömmel értesülünk, a vizsgáló ezredes, Görgei Kornél, teljesen melet meg elégedve. Tisztikar és legénység oly kitünően melet meg a várakozásnak, hogy e siker eredménye egy kitüntető tiszti parancs is lön. A másik körülmény, mit szintén nagy meglepéssel jelzünk az, hogy a község, hol honvédeink átvonultak, a legszívesebbet vendégszeretettel ölelték kelükre a polgárokat. Liszkából 7 horód bort küldtek a táborba, B-Kereszter 5 horód borral ajándékozta meg őket. Rakamazon pedig épen óvtával fogadtattak. E sok szépségt és nemeséret lelkesülő város polgárai, előlük Dobozi szolgabíró urral, derék jegyzőjükkel Gunya Ignácz ural, meg a városi előjárószággal, zeneszó és taraczk-durrogások közt fogadták honvédeinket. — A legénységet bőven ellátták étellel és itallal, a tisztikart pedig szíves vendégszeretettel barátságos ebédre hívták meg. Örvendünk e lelkesedésnek, melylyel derék honvédek határukon kívül találkoztak; de esodálkoznunk kell a közöny kivűl, melylyel városunk illetve a hazaérkező csapatokat. Mint halljuk, a fáradt és éhes hadiak közül, megerkezésük napján több, mint 1500 legény élelem nélkül maradt azon oknál fogva, mert a nyiregyházi nép nem főzött nekik; holott ez a kijáró díjért kötelessége tennie. — Azután meg azt is megszűnik városunk közönségének, hogy illet vala — mint mássut is szokás, de a hazafiság is ezt hozná magával — egy „isten hozott“-at mondani hazaérkezt derék honvédeknek. Ha a közönség efilelde, mi szívból kiáltjuk ezt nekik.

(K—t) **Rendőri tisztükél.** Szabolesmegeye területére székhelylyel Kemeesén Bodó Antal, Szaboleson Reecsy András, Tisza-Lökön Szentmáriásy István, Thason Vay György, Kisvárdán Tajti Timót, Nyir-Bátorban Jármay Jenő, Jákón Káldy Károly, Földesen Papp Albert, Balmoz-Ujvárosan Farkas Albert, Nagy-Kállóban Fazekas Sándor vezettek ki.

(Sz—ó) **A nagyvendéglői szinkör állandósítása** felé az első lépés már meg van tette. A részvényes száma és ára iránt már értekezünk a szinkör jelenlegi tulajdonosaival. Összesen 50 drb 30 frtos részvény bocsátatták ki. Az aláíráshor csak 10 frt fizetettnek le; a hátralévő 20 frt pedig, csak az első bérbeadáskor. Addig is, míg e kérdést jobban megérelelnék, jónak láttuk az első kiindulási lépésről értesíteni olvasóinkat.

— **A Nyiregyházi székkelendő „Szabolesi hitelbank“-ról.** mely a földművelési ipar és kereskedelmi miniszterium által, f. évi július hó 5-én 8422. sz. a engedélyzetettel, következő részletes tudósítást küldetett szét: A bank részvénytökeje 200.000 ft, mely az alapítókat által jegyzett 2000 db 100 frtos részvényből áll. 50 száztóli befizetéssel E póztinteztet működése a banküzletek egész köré ki fog terjedni. Kiváló figyelmet fordítand a kisebb összegű jelzálog-kölcsönzökre is; nem különben egyik feladat, mindennemű ügylek és üzletlek elvállalása és kérésztülvétel, melyek Nyiregyháza és nagy vidéknek kereskedelmi s iparförirásai fejlesztésére vonatkoznak. Az aláírás f. é. szeptemberhó 24. és 25-én történik és pedig S.A.-Ujhely-

széljünk itt az apróbb-csepróbb irodalmi dolgokról, melyek Szabolesmegeyével itt-ott talán összefüggésben állanak. Ha megemlítjük, hogy a „Tudományos gyűjtemény“ korában, midőn az öreg Trattner (pesti könyvárus) az „előfizetés“ szokását kezdte nálunk meghonosítani, Kollár Károly Nyiregyházáról, mint tevény „gyűjtő“ szerepelt; s ha elmondjuk, hogy kitünő aesthetikus és kritikás, Erdélyi János Szabolesban is nevelősködött; s ha végül mind e magukban véve csekély-ségeket után Szent Mihályon, a Dessewffyék fészken száll meg röpködő emlékeztetünk: röviden s apró megjegyzésekben nagyob dolgokat érthetünk. Nem kell messze mennünk föléle a sz-mihályi görök geologiai táblájukon, hogy találkozzunk pár kiváló államférfival, iróval, s egy akadémiái elnökkel sorokban.

Kazinczy híres kelberbárta, gr. Dessewffy József-öt időzünk fel egy rövid költeményt, mely „Szomjas vadász“ ezimmel a „Minerva“ 1826-ik évi folyamában jelent meg, s melynek történeti szintere a nyiregyházi homok-buzcska lévén, általa ez a poesisba is bevezettetik. — „A grófnak Pál nevű baráta vadász-gatott a homok határon, s a forró nyári nap elő pár pillanatra egy nádas kunyhóba menekült. — Itt csinos gázdasszonyt talált, aki azonban hátat fordítva neki, megtagdotta a kért pohár vizet. Tovább vadászott tehát; mindössze két kacsát lőtt s fáradt lévén, meg ezt a gondját is elvetette volna, ha nem fél — Katától.“ Ki volt ez a Pál, ki volt ez a Kata? talán fogják tudni Szabolesmegeyében.

Kazinczy is megörökíti valahol, gondolom egy epistolájában e megyét, illetőleg a Nyireséget. Irja egy barátjához, hogy Jupiter hajdanában kalandra öljatja menni s Mercurren lyukat is vájatott az égen. földünkre bocsátkozandó. Amint há „postillon d'amour“-jával leereszkedik: hát a Nyireségen, és pedig Acsád s Abrány közt találta magát. Mit talált itt? azzal nem szolgáltatók. Ha szép leányokat akart szemügyelni, bizony-nyára találottot elegend. A „nyiri dámnak“ híresek lehettek már az ő idejében is. Egyebárant ma sem vonhatunk le a szabolesi szépnem nyisanból, — már t. i. egészen komolyan beszélve, — hiszen ők növegyelet alakítottak, nemes czelőkért mindenba lelkessettek; most meg a farsangon mind a pesti népszínház javára fognak mulatni; s azután lassan-lassan megemlékeznek a Bessenyei sirjáról is; eszmelelőzetlenül fogva (hisz' nekik nagy befolyásuk van ferjúreikre) elősegítik a megeyi történetészt, a monografia ügyét, — egy szép reggelet arra ebédünk, hogy: népszínházunk ügye is előbbre ment; Bessenyeinek emléke is lett; monografiaink is elkészült és — még azt is megérjük, hogy a szabolesi közönség melegen fogja pártolni az irodalmat.

Andrássy Béla.

ben: a Zempléni megyei kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbanknál, Nyíregyházán: Stern Emánuel és fia üzlet-helyiségében, Kassán: a felsőmagyarországi zálogkezelő-intézetnél, Miskolcon: a Miskolci hitelintézetnél. Kibocsátási ár darabonként 60 frt. Az aláírás személyesen, megbízott által és levélileg eszközölhető. Az aláírásnál minden részvény után 10 frt teendő le készpénzben, betétkönyvecskék vagy tőzsdei legjezett papirokban, ezek 90% tőzsdei értékében. Tulajdonság esetén aránylagos levonás fog történni és eredménye mielőbb közzététetni. A beíratások ideje és módja az az aláírások eredményével együtt fog hirtelül közölni. Az első részletfizetés alkalmával, a papirokban letett biztosíték készpénzzel lesz kiegészítendő.

× **Blau Pál és Feldheim Izák** nyíregyházi lakosok közt közelebb létrejött és befejezett fogadás következtében, a vesztes fél Feldheim Izák, 10 frtot tett le szerkesztőségünknek a nyíregyházi árvaház javára. Addig is, míg e nemes figyelemből kifolyó jótevőkönként jegyzőkönyvileg mondana köszönetet az illető pártfogoló négyzet: fogaadják az árvák sorsáról még ily csekély jelentőségű művelésnél is megemlékező fogadófelek, e lapok szerkesztőjének, mint a t. négyzet egyik jegyzőjének, az árvák nevében ezennel kifejezett ösztöne köszönetét és nagyrabecsülését.

× **Kovács Ella** drámai szende színésznő, jutalomjátékaul, mely f. é. október 1-re tüzetett ki, Laube Henrik „Gróf Essex” című 5 felvonásos történeti drámáját választá. Kovács Ella k. a. még csak haljánál áll színi pályájának; de máris oly szép fényt és tiszta világot vet teltetésében gazdag lelke a színeszet rögös téreire, hogy lehetetlen a legszebb reggelt s majdan a legdícsőségesebb nappalt nem jósolnunk neki. Közönségünk szintén elismeréssel van a tisztelt kisasszony tehetségei irányában, mit sohasem mulasztott el kijelenteni, amikor csak alkalma nyílt a kisasszonynak szereplései közben magát kitüntetni. Ugy hisszük, hogy fölösleges a t. közönséget eme jutalomjátéka hangos szavakkal figyelmeztetni. A kisasszony választását csak helyeselhetjük. „Essex gróf” már magában elég vonzerővel bír s előre is megnyugtató kilátást nyújt az előadás anyagi eredményéhez.

A KÖZÖNSÉG ROVATA.

M e g h í v ó.

A Kisvárdai vidéki felekezeti-népközelési egyesület f. é. október 10-én, d. e. 9 órakor, Kisvárdán, a nagyvendéglő termében, közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait s a népközelési minden ügybarátait tisztelettel meghívom.

Tanácskozás tárgyai:

1. a tanító-egyletek országos szövetségébe való lépés felőli véleménye a gyűlésnek;
2. a tisztviselők hivataloskodási három éve elteltén: tisztviselők választása;

3. az egyesület kebeléből kiválasztott küldöttség által módosított alapszabályok felülvizsgálása;

4. az egyesület könyvtárának megvizsgálása s több az egyesület érdeklő ügyek elintézése.

Eperjeskén, szeptember 8-án, 1872.

Pilisy László
egyl. elnök.

S Z I N H Á Z.

Szombaton, szeptemberhő 14-én: „A boissyi boszorkány”, vig operette 3 szakaszban Bodroginé jutalmául. Sikerült előadás. Különös tetszésben részesült a „provençai dal”, melyet Láncki nemes lelkesedéssel és művészi melegséggel énekelt.

Vasárnapon, szeptemberhő 15-én: „Két pisztoly” népszínmű 3 szakaszban Szigligetivől. Ez előadás alkalmából csak egy általános megjegyzést közzéteztünk, melyből nem csak Rajz, aki ma Hugiit az émelegység tülhajtotta, hanem mások is okultaknak. A színművészet lényege a természet eszményítése; következképp a színész legelső és legfőbb ismérve: a minden túlzástól, mórióskodástól és mesterkéltégtől ment természetesség. Aki ez általános műszabálynak háttat fordít, ezt megtapsolhatja a karzat; de a műértő közönség jogosan kifütyölheti.

Keddén, szeptemberhő 17-én, Rajz János jutalmául: „Preciosa, a szép cigányleány”, életkép dalokkal, írta Wolf, fordította Komlóssy. Az egy Preciosa (Czakóné) alakját kivéve, egy sem domborult ki művészi egészre. A főszereplő a külsőre, mint a tartalomra fektetett és mű alkotásánál; mely mint ilyen nem is bírhat belbecsellel. Sztupáné (Vajdáné) folyvást derült hangulatban tartá a középszámu közönséget. Az előadás azonban kedvezően ütött ki.

Szerdán, szeptemberhő 18-án: „A zuávok” vig operette 3 szakaszban; szövegét írta Follinus, zenéjét szerző Káldy Gyula. Sajtáságos ez a mai társadalmi rendszer. A méregkeverőre, a tolvajra, a gyilkosra, de még csak a rágalmazóra is törvényi büntetést szab; de a lélek-, az erkölcs- és a nemesebb érzelmek gyilkosait megtapsolja. Igy történt ma is. Oly aljas és személyes mondatokat hallottunk ma a színpadról, amelyeklet megéremelte volna az illető, ha kövel dobálják s a darab tovább folytatását a rendőség betiltja vala. Ha a közönség jobb része, nem bír elég lelki önállósággal felkelni és odahagyni az ily előadásokat: a közérkölcseis névében figyelmeztetjük a rendőrséget, hogy éjjen jogával s tiltsa be az előadást. Ha pedig ezt nem tesszük: nincs jogunk az utcai trágárságokat fenytetni.

Csütörtökön, szeptemberhő 19-én, Rónai Gyuláné asszony első vendégföllejtéül: „A lowoodi árva” színmű 4 felvonásban Birchpfeiffertől. Óvodakunk határozott ítélettel mondani, nehogy akár tulságosan kedvező, akár tulszigorú véleménynyilvánításunkat elhamarkodjunk. Csak a közönség arczáról s magatartásából

leolvasott közmegegyeződésnek akarunk ezuttal hű kifejezést adni. A közönség el volt ragadtatva Rónainé művészi játéka által. Rónainé (Jane) szívhez szóló hangja, a rokonszenv legbensőbb hurjait pengető meg a hallgatóság kebelében Rónai (Rochester) ma is mint mindig, remekelt. A többi személyesítők szintén nagy gondot és figyelmet tanusítottak. Az előadás kitűnő.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

(A. B.) „Életképek” cím alatt Erdélyben Kriza szerkesztése mellett szépirodalmi és kritikai lap indul meg.

— T. olvasóinkat és minden hazafit felhívunk, hogy a pesti népszínház alapítókat tehetőségei szerént gyarapítani igyekezzenek. A germanizáció leghatalmasabb ellenszere lesz e ház s a nevezet közadakozásából leghatalmasabb öre a magyar népies művészet. Elvárjuk, hogy a bekövetkezendő farsangon, minden lehető alkalommal az alapító gyarapítására mulasson, táncoljon a szabócsi közönség. Minden lap a legszivesebb örömmel fogadja és nyilvánosan nyugtazza az adakozásokat. A dús aranyaival, a szegény filléreivel siessen e köztintzetünknek áldozni annyival is inkább, mert ha egy perszemt adunk a közjó előmozdításához, a magunkéhoz annyiszor adtuk azt, ahány tagja vagyunk a köznek!

— A Figyelőt, ez egyetlen komolyabb irányú kritikai és művészeti lapot, ajánljuk különösen a t. lelkes és tanár urak buzgó figyelmébe és pártfogásába. E lap rövid működése már tagadhatlan befolyással van irodalmunkra; s általános figyelmet is keltett. Előfizethetni Aigner Lajos könyvárusnál Pesten, évfolyadra 2 frttal.

Üzleti értesítés.

A nyíregyházi terménysesarnoknál szept. hó 21-én bejegyzett terményárak.

	Piaczi ár	Kereskedési ár 100 köböltölkezdve
Rozs 00—00 fontos	3.70—75	
78—80	0.00—0.00	3.82—3.85
79—80		3.87—3.95
Buza	5.00—5.50	vámmázsa szer.
Árpa	2.35—2.40	
Zab	1.30—35	
Tengeri	3.00—0.00	uj termék,
Köles	0.00	
Bab, tiszta fehér	0.00—0.00	
Káposztarepce	0.00—0.00	
Lenmag		
Gomborka		
Kendermag		
Mak		
Napraforgóolaj		0.00—0.00
Szesz 30 fok nagy. itcze	25	23

Felelős szerkesztő: K. Kmety István.

HIRDETÉSEK.

Eladó birtokok.

A zabolcsmegeyi beszterezci határban, a kemecei és demecseri vasuti állomásoktól egy-egy órány távolságra — egy 405 catást holdnyit terjedelmű, részben vízarmentesítés alatt levő, szántó, kaszáló és nádasból álló tagbirtok, melyen mintegy 12 holdnyit, kitűnő minőségű gyümölcsös kert és szőlő, 5 szobás lakház, konyhával s kamarával, külön eszedlakokkal van; — továbbá

ugyanazzal közvetlen szomszédságban a dombrádi határhoz tartozó mintegy 232 cat. holdnyit terjedelmű másik tagbirtok, külön-külön vagy együttesen eladók.

Bővebb értesülést vehetni s az eladás feltételek iránt értekezhetni Nyíregyházán: Krasznay Gábor (takása fatér 136. sz. a.); — Pesten: Horváth Károly (lakik 30 föld-utczán 21. sz. a.) ügyvéd uraknál.

Italméresi jog.

A kálló-szemjéni italméresi jog, folyó évi októberhő 15-dikén, árverés utján, a helyszínen 3 egymásután következő évekre haszonbérbe adatik. Bánatpénz: 300 frt.

Kálló-Semjén, szept. 15. 1872.

(3—1)

Kállay Emánuel.

Eladó birtok.

A geszterédi határban 180 hold 1200 □ ölével számítva, első osztályú föld, épületekkel, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Nyíregyházán Szepesy Dániel, Geszteréden pedig

Básthy Ferencz.

Bolthelyiség-változtatás.

Alulírott tisztelettel értesitem t. cz. verőimet, valamint a helybeli és vidéki nagyközönséget, miszerént

vaskereskedésemet

Nyíregyházán az edénypiaczon levő Nádasy-féle házból folyó évi szeptemberhő 18-tól kezdve az új városáza alatt, a kaputól balra, az Orbán-féle kereskedés mellett boliba áthelyeztem.

Üzletemet ez alkalomból, az e szakmába vágó mindenféle cikkekkel ujonan és gazdagon felszereltem; minél fogva bárki megbízásának is a legpontosabban megfelelek.

Midőn ujonan fölszerelt üzletemet a nagyközönség becses figyelmébe ajánlanám, egyuttal számos megrendelésért esdve — maradok teljes tisztelettel

Klein Samuel
vaskereskedő.

Árverési hirdetés.

A közbirtokossági regálék Nagyfalva községben, e folyó szeptemberhő 29-én délelőtt, 3 évre, árverés útján kiadatni fogván: a kivenni szándékozók 400 forint bálnompénzzel ellátva, alulírott által szívesen meghívotnak.

Liptay Ede

birtokossági igazgató.

(2—1)

